

KATJA LAHTI & MINNA SUKUVAARA

SISUSTUS- SUUNNITTELUN

Käsikirja

DOCENDO

KATJA LAHTI & MINNA SUKUVAARA

**SISUSTUS-
SUUNNITTELUN**

Käsikirja

DOCENDO

Copyright © Katja Lahti ja Minna Sukuvaara sekä Docendo Oy 2022

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Tämän teoksen tekstin ja kuvien jäljentäminen ilman lupaa painamalla, monistamalla, skannaamalla tai muilla tavoin kielletään tekijänoikeuslain mukaisesti.

Kuvat: Katja Lahti ja Minna Sukuvaara, ellei toisin mainita
Graafinen suunnittelu: Katja Lahti ja Minna Sukuvaara

Kustantaja:
Docendo Oy, Jyväskylä
Puh. 044 727 0250
info@docendo.fi
www.docendo.fi

ISBN 978-952-382-400-3

Paino: Livonia Print, Latvia 2022

Tervetuloa sisustamisen saloihin!

Docendo Oy julkaisi Kodin sisustussuunnittelun käsikirjan vuonna 2016. Kirjan tekeminen oli unelmamme, joka toteutui. Olimme itse kaivanneet ja etsineet kattavaa, ammattimaista sekä opettavaa sisustuskirjaa. Sellaista ei Suomen kirjamarkkinoilta löytynyt, joten teimme sen itse.

Kirja otettiin hienosti vastaan ja se on myyty loppuun toisenkin painoerän jälkeen. Tämä uusi kirja on päivitetty versio alkuperäisestä. Nimestä lähti sana "Kodin", koska koemme, että tämän kirjan oppeja voi soveltaa myös vapaa-ajankohteisiin ja pienempiin julkiloihin. Tämä kirja pyrki edelleen luomaan laajemman kuvan sisustamisesta niin ammattina kuin harrastuksenakin. Olemme päivittäneet kirjan sisältöä ja tehneet lisäyksiä, jotta kirja olisi entistä parempi ja kattavampi.

Monet unelmoivat sisustamisesta joko ammattilaisena tai oman kodin sisustajana. Tässä kirjassa kuljetaan sisustussuunnitelmien tekoon ammattimaisin ottein ja käydään vaihe vaiheelta läpi, mitä asioita onnistunut sisustussuunnitelma sisältää ja mitä olisi syytä huomioida. Kirja sisältää kaksi esimerkkikohtetta: remontti- ja uudiskohteen. Lukija näkee piirustusten ja kuvien avulla, miten sisustussuunnitelma lähtee hahmottumaan ja valmistumaan.

Meidän intohimomme on luoda toimivia, harmonisia ja ajattomia tiloja. Toivomme, että tämä kirja antaa iloa ja vinkkejä onnistuneeseen sisustamiseen.
Tervetuloa sisustamisen maailmaan!

Katja & Minna

Esimerkkikohteet

REMONTTIKOHDE

Remonttikohde on kaksikerroksinen rivitaloasunto, joka on rakennettu puurakenteisesti vuonna 1979. Asunnossa on 106 m² ja siinä asuu pariskunta. Asuntoon tehtiin kokonaisvaltainen remonti. Pohjaratkaisua muutettiin seinä purkamalla ja rakentamalla uusia. Samalla muutettiin huoneiden käyttötarkoituksia. Myös pintamateriaalit ja kiintokalusteet uusittiin remontin yhteydessä.

Uudessa pohjaratkaisussa alakerrassa on tilava eteinen, yksi makuuhuone sekä kylpyhuone- ja saunatilat. Kylpyhuoneen yhteydessä on kodinhoitotila. Alakerrasta tullaan huoneistoon. Yläkerrassa on keittiö, joka avautuu ruoka- ja olohuoneeseen sekä sieltä pääsee myös asuntoon kuuluvalla takapihalle. Lisäksi yläkerrassa on makuu- ja vaatehuone.

UUDISKOHDE

Uudiskohde on yksikerroksinen L-mallinen puurakenteinen omakotitalo, jossa on 194 m². Lisäksi kohteeseen rakennettiin autotalli kahdelle autolle, varastotilat ja leikkimökki. Ulkotila maisemoitiin ja rakennettiin terassit sekä uima-allas. Taloa asuttaa perhe, johon kuuluvat vanhemmat, kolme lasta ja lemmikit.

Suunnitelma sisälsi rakennuksen sijoittelun tontille, talon pohjan toimivuuden ratkaisut, julkisivun ulkonäön, sisustus- ja pihasuunnitelman. Omakotitalossa on keittiö, olohuone, neljä makuuhuonetta, työhuone, kodinhoitohuone, vaatehuone, wc, pesuhuone ja sauna wc-tilalla sekä tekninen tila. Tontin pinta-ala on 1920 m².

Sisällys

01. Sisustussuunnittelu.....8	08. Värit.....78
Sisustussuunnittelija	Väreistä
Sisustusalan ammattilaiset	Värijärjestelmiä
Asiakaslähtöinen suunnittelu	Värisymboliikka ja väripsykologia
	Värit sisustuksessa
02. Toimeksianto.....18	09. Sommittelu.....90
Tunne asiakkaasi	Kalustesommittelu
Tunne tila	Esinesommittelu
Tunne toimeksiantosi	Taulujen sommittelu
03. Tilan suunnittelu.....24	10. Pintamateriaalit.....98
Muoto, käyttö ja muunneltavuus	Lattia
Vaatimukset ja toiminnallisuus	Seinät
Tila-analyysi	Katto
04. Ammattiopirustus.....32	11. Kalustus.....108
Mitta- ja piirustusmerkinnät	Kiintokalusteet
Piirustustyökalut ja värit	Irtokalusteet
2D-piirustukset	
Perspektiivipiirtäminen	12. Valo.....114
Kultainen leikkaus	Luonnonvalo ja ilmansuunnat
Piirustusohjelmat	Valaistus
	Valonlähteitä
05. Rakenteet.....50	Valonlähteiden ominaisuuksia
Lattia	
Seinät	13. LVI-suunnittelu.....124
Katto	Sähkö- ja LVI-piirustusten tulkinta
	Kalusteet
06. Tilojen suunnittelu.....54	IP-luokat
Sisääntulo ja kulkutilat	14. Tekstiilit.....136
Oleskelutilat	Kankaiden ominaisuudet
Keittiö ja ruokailutila	Tuotetietoinfo ja käyttötarkoitussymbolit
Makuuhuone	Verhoilu
Lasten tilat	Verhot
Kosteat tilat	Matot
Vaatehuone ja säilytystilat	Sisustustyynyt
	Muut sisustustekstiilit
07. Sisustustyylit.....68	15. Sisustussuunnitelman asiakirjat ja dokumentit..150
Romanttinen	Tarjoukset ja sopimukset
Country - Rustiikkinen	Huonekortti ja työselostus
Merihenkinen	Kaluste- ja varusteluettelo
Coast - New England	Piirustukset
Loft	
Industrial	16. Sisustustrendit.....166
Skandinaavinen	
Moderni	
Klassinen – Antiikki	
Etninen	
Boho	
Muut tyylit	

01 Sisustussuunnittelu

Jokainen voi olla oman kotinsa sisustussuunnittelija. Jos taidot, halu ja aika eivät riitä, kannattaa palkata ammattilainen apuun. Kuka on tarpeeksi pätevä ammattilainen ja mitä hän osaa tehdä? Tässä luvussa kerromme sisustussuunnittelusta ja eri sisustusalan ammattikunnista. Sisustussuunnittelun ammattilainen ei mieti omia mielilymyksiään, vaan kuuntelee asiakasta ja toteuttaa suunnitelman asiakaslähtöisesti.

SISUSTUSSUUNNITTELIJA

Sisustussuunnittelijan työ koostuu monesta eri osa-alueesta. On omattava esteettistä näkemystä, tunnettava materiaaleja ja alan määräyksiä. On myös tultava toimeen asiakkaiden kanssa. Suunnittelijan työnkuva on paljon muutakin kuin kauniiden kokonaisuuksien luomista.

TYÖPAIKKA

Sisustussuunnittelija voi toimia sisustusliikkeessä, sisustussuunnittelutoimistossa tai sisustusarkkitehti-toimistossa. Suunnittelija voi toimia myös esimerkiksi keittiö- ja huonekaluliikkeissä. Moni päätyy yksityiseksi ammatinharjoittajaksi, joten myös oman yrityksen perustaminen on yksi varteenotettavista vaihtoehdoista. Alalla on myös mahdollista toimia freelancerina.

TOIMEKSIANTO/ASIAKKAAT

Sisustussuunnittelijan asiakkaita ovat yksityiset henkilöt ja yritykset. Toimeksiantoja voi olla laaja skaala kokonaisvaltaisesta suunnitelmasta pienempään suunnitelmaan. Kokonaisvaltainen suunnittelu sisältää koko asunnon tai liiketilan suunnittelun pohjaratkaisun, kalustesijoittelun, valaistuksen, tekstiili-, pintamateriaali- ja värisuunnittelun sekä pienesineiden ja taideteosten valinnan ja sijoittelun. Suunnittelija tarjoaa myös konsultointikäyntejä. Lisäksi suunnittelija, jolla on vahva ammattilaisten

verkosto, voi tarjota avaimet käteen -suunnittelua. Tällöin asiakas saa kaiken valmiina suunnittelusta toteutukseen.

EDELLYTYKSET AMMATTIIN

Suunnittelijalta vaaditaan esteettistä näkemystä, luovuutta sekä hyvää tilan ja valon hahmotuskykyä, värisilmää sekä rakenteiden ja materiaalien tuntemusta. Suunnittelijan täytyy olla asiakaspalveluhenkinen, sillä työssä on tehtävä yhteistyötä muiden ammattilaisten ja asiakkaan kanssa. Työssä tarvitaan rakennuslainsäädännön ja rakennusmääräysten tuntemusta, oma-aloitteisuutta sekä yhteistyökykyä.

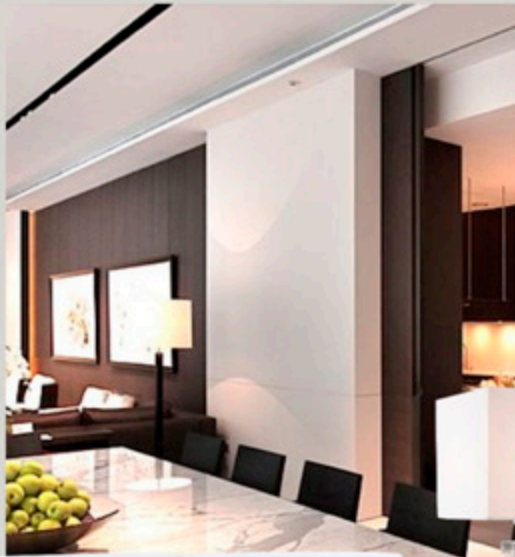
MITÄ SUUNNITTELU ON?

Sisustussuunnittelu on toiminnallista tilan jäsentelyä ja käytännöllistä ongelmanratkaisua. Työssä on osattava hahmottaa tila ja toiminnot asiakkaan kannalta. Lisäksi on otettava huomioon asiakkaan tarpeet, toivomukset, ideat ja ajatukset. Sisustussuunnittelu pitää sisällään ideoiden etsimistä, piirustusten laatimista, liikkeissä käyntejä, asiakas- ja työmaakäyntejä sekä luetteloiden laatimista.

MARKKINOINTI

Varsinkin yksityisenä ammatinharjoittajana toimivan suunnittelijan tärkeimpiä tehtäviä on löytää asiakkaita. On osattava markkinoida itseään ja työtään niin, että saatu palkka riittää kulujen kattamiseen ja elämiseen.

Moodboard

Suunnittelijan muistilista

KARTOITUS

Kohtaa asiakas ja suunniteltava tila.
Kartoita toiveet ja tarpeet sekä sovi hinta.

SUUNNITTELU

Käy asiakkaan toiveet läpi ja analysoi tila.
Inspiroidu!
Tee moodboard ja luonnokset.
Etsi tarvittavat materiaali-, kaluste-, varuste-, tekstiili- ja valaistusvaihtoehdot.

HYVÄKSYTYS

Käy läpi luonnokset ja ajatukset asiakkaan kanssa suunnitelmasta.
Hyväksytä ehdotelmat.

TOTEUTUS

Luovuta lopulliset suunnitelmat, tarjoukset ja listaukset.
Suorita työn valvonta, jos siitä on sovittu.

VALMIS TYÖ

Laskuta!
Muista asiakastytyväisyys!

TYÖN HINNOITTELU

Suunnittelutyön hinnat voivat vaihdella paljon paikkakunnasta, suunnittelijasta ja työn laajuudesta riippuen. Suunnittelutyölle voidaan sopia urakkahinta kartoituskäynnin perusteella tai käyttää tuntiveloitusperiaatetta. Lisäksi suunnittelija voi veloittaa asiakkaalta esimerkiksi kilometrikorvaukset, tulostuskulut, työnvalvontakulut ja mahdolliset suunnitelmien muutoskulut.

KARTOITUS

Kartoitus on yksi tärkeimmistä suunnittelijan työtehtävistä. Kartoituskäynnin perusteella määräytyy suunnittelun hinta ja suunnittelun lähtökohdat. Kartoitus tehdään aina suunniteltavassa tilassa, jos se vain on mahdollista. Samalla on hyvä selvittää budjetti ja toivottava aikataulu.

SOPIMUKSET

Kartoituskäynnin jälkeen selviää työn laajuus. Hinta voidaan ilmoittaa joko urakka- tai tuntihintana. Asiakkaan hyväksytyä tarjouksen on allekirjoitettava sopimukset. Sopimuksissa tulisi ilmetä ainakin suunniteltavan työn laajuus, hinta ja mahdollinen aikataulu. Sopimus voidaan allekirjoittaa esimerkiksi seuraavan asiakaskäynnin alussa tai se voidaan kuitata sähköisesti.

TILAN ANALYSOINTI

Itse suunnitelmien teko aloitetaan tilan analysoinnilla. Siinä perehdytään olemassa oleviin asioihin ja tilan mahdollisuuksiin. Suunnittelijan tulee perehtyä suunniteltavan kohteen rakennusaikakauteen ja sen henkeen. On myös kiinnitettävä erityistä huomiota rajoittaviin tekijöihin.

INSPIRAATIO

Inspiraatio uuteen sisustukseen voi syntyä heti asiakkaan luona tai vasta myöhemmin. Inspiraatiota sisustuksen suunnitteluun voi etsiä vaikkapa lehdistä, internetistä ja kirjoista. Inspiraation voi saada melkein mistä vain. Ideoista voi rakentaa mielikuvakartan eli moodboardin, jotta muistaa suunnittelun tavoitteet.

LUONNOKSET PIIRUSTUKSISTA

Tilan analysoinnin ja inspiraation hakemisen jälkeen on hyvä tehdä erilaisia luonnoksia kalusteiden sijoittelusta ja piirustusideoista. Luonnoksista valitaan sitten se paras tai pari parasta vaihtoehtoa, jotka käydään asiakkaan kanssa läpi.

TIETOJEN HAKU

Suunnitelluista pintamateriaaleista, tekstiileistä, kalusteista ja varusteista haetaan kaikki tarvittavat tiedot sekä kerätään mallilaplat, ennen kuin ehdotelmat käydään läpi asiakkaan kanssa. Suunnittelijan pitää tietää, mitä asiakkaalle on ehdottamassa sekä varmistettava materiaalien laatutaso ja niiden soveltuvuus tilaan.

EHDOTELMIEN HYVÄKSYTTÄMINEN

Luonnokset, pintamateriaalit, tekstiilit, kalusteet, valaisimet ja varusteet käydään asiakkaan kanssa läpi. Mahdolliset muutokset kirjataan ylös. Riippuu sopimuksesta, kuinka paljon muutoksia suunnittelija tekee alkuperäiseen suunnitelmaan.

LOPULLISET SUUNNITELMAT

Kun suunnitelmat on hyväksytyt, on aika tehdä lopulliset puhtaaksi piirretyt piirustukset tilasta sekä koota lista hankintapaikoista ja hinnoista asiakkaalle. Jos suunnitelmassa on sovittu niin, suunnittelija voi pyytää tarjoukset ehdotetuista materiaaleista ja ilmoittaa asiakkaalle tarjoushinnat tuotteista, joita tämä voi tilata suunnittelijan kautta. Asiakas hankkii tavarat ja tuotteet joko itse tai suunnittelijan tai sisustusurakoitsijan kautta.

TOTEUTUS

Suunnitelmien toteutuksen voi tehdä asiakas itse, asiakkaan valitsema tekijä tai suunnittelijan suosittelema henkilö. Suunnittelutyöhön liittyy yleensä myös työnvalvonta eli tarkastuskäynnit kohteessa, jotta kaikki menisi suunnitelmien mukaan. Yleensä toteutusvaiheessa tulee monta kysymystä, joihin asiakkaat tarvitsevat suunnittelijan apua. Työnvalvonnasta sovitaan erikseen sopimuksia tehdessä. Asiakas voi tilata myös "avaimet käteen" -suunnittelun, jolloin koko toteutus tulee suunnittelijan kautta.

LASKUTUS

Työ laskutetaan viimeistään siinä vaiheessa, kun valmiit suunnitelmat on luovutettu asiakkaalle. Varsinkin isommissa kohteissa on hyvä jakaa laskutus muutamaan eri osaan, esimerkiksi kuukausittain. Laskuttaa voi esimerkiksi luonnosten läpikäynnin jälkeen tai kun valmiit suunnitelmat luovutetaan. Myös työnvalvonta laskutetaan, jos sellaisesta on sovittu.

Sisustusliike

Asunnon stailaus myyntikuntoon

SISUSTUSALAN AMMATTILAISET

Sisustusalan työnkuvia ja ammattinimikkeitä on monenlaisia, seuraavassa esittelemme osan niistä. Ammatista riippuen koulutustasot vaihtelevat kurssimuotoisesta korkeakoulututkintoihin. Joidenkin ammattinimikkeiden saamiseksi ei tarvita koulutusta. Alan koulutus luo kuitenkin aina pohjan kaikelle ammattitaitoiselle osaamiselle.

SISUSTUSMYYJÄ

Sisustusmyyjä vastaa esimerkiksi tuoteryhmästä, palvelukokonaisuudesta tai niiden yhdistelmästä. Sisustusmyyjällä on kokemusta käytännön myyntityöstä ja asiakassuhteiden hoitamisesta. Sisustusmyynnin ammattilainen kykenee toimimaan yhteistyössä muiden alan ammattilaisten kuten sisustusarkkitehtien ja sisustussuunnittelijoiden kanssa. Sisustusmyyjä voivat olla keittiö- ja kiintokalusteiden myynti- ja suunnittelutehtävissä toimivat henkilöt tai huonekaluliikkeiden, rautakauppojen ja sisustusliikkeiden myyjät. Sisustusmyyjä suunnittelee toimivia ja esteettisiä keittiö- ja kiintokalusteita.

Sisustusmyyjäksi voi suuntautua liiketoiminnan ammattitutkinnossa, joka keskittyy myyntiin ja mark-

kinointiviestintään. Koulutuksia on erilaisia: toiset koulutukset on kohdennettu keittiö- ja kiintokalusteiden myyntiin, toiset myyjä-visualistin ammattiin. Koulutuksen kesto on puolesta vuodesta kahteen ja puoleen vuoteen riippuen koulutuksen laajuudesta. Vaihtoehtoja opiskeluun ovat kokopäivä, monimuoto- ja oppisopimuskoulutukset.

STAILAAJA

Stailaaja sisustaa asunnon tai juhlatilan myyntikuntoon tai asiakkaan iloksi. Asuntoja stailataan myynnin edistämiseksi sekä paremman kauppahinnan saamiseksi. Stailauksessa ei välttämättä haeta tilojen toimivuutta, vaan ulkoasultaan miellyttävää ja myyvää ratkaisua. Kun stailataan, pyritään tekemään viihtyisä ja asukasta miellyttävä kokonaisuus. Stailauksen remontit toteutetaan yleensä pienellä budjetilla ja vaivalla. Asunnon myyntikuntoon stailauksessa voidaan kuitenkin käyttää lainahuonekaluja, -esineitä ja -sosteita. Stailaaja voi työskennellä itsenäisenä yrittäjänä tai freelancerina.

Yksityiset sisustuskoulut järjestävät kurssimuotoisia ja lyhytkestoisia stailauskoulutuksia. Myös jotkin

Ruokapöydän somisteet

Sisustusaiheisia lehtijuttuja

aikuiskoulutuskeskukset järjestävät sisällöltään erilaisia stailauskoulutuksia.

VISUALISTI

Visualistin pääasiallinen tehtävä on asetella tuotteet esille myyvällä ja asiakkaita houkuttelevalla tavalla. Visualisti voi toimia myymälöissä, huonekaluliikkeissä, tavarataloissa tai erillisissä somistamoissa. Työtehtäviin kuuluvat muun muassa myyntiosastojen ilmeen luominen, näyteikkunoiden ja kausisomisteiden suunnittelu ja toteutus sekä tuotesittelyiden visuaalisen ulkoasun toteutus yrityksen ohjeistusta noudattaen tai ilman sitä.

Suunnittelun ja toteutuksen kohteena voi olla myös näyttelyiden ja messuosastojen visuaalinen ilme. Visualistin työssä somistusmateriaaleista osa hankitaan valmiina, mutta niitä toteutetaan myös itse.

Visualistiksi voi opiskella esimerkiksi ammattiopistoissa, joissa vaihtehtoina ovat taideteollisuusalan perustutkinto (visualisti) ja liiketoiminnan ammattitutkinto (visualisti). Myös yksityiset sisustuskoulut

järjestävät lyhytkestoisia kurssimuotoisia visuaalisten koulutuksia.

SISUSTUSTOIMITTAJA

Sisustustoimittaja suunnittelee, toteuttaa ja ideoi juttuaiheita. Juttuaiheet toteutetaan yhteistyössä toimituspäällikön ja päätoimittajan kanssa. Toimittaja etsii haastateltavia, haastattelee, kirjoittaa ja etsii tuotteita esiteltäväksi lehteen. Lisäksi hän myös suunnittelee, toteuttaa ja järjestää kuvauksia. Toimittaja voi sisustaa kodin ja kirjoittaa siitä lehteen jutun tai toimia parina toisen toimittajan kanssa.

Sisustustoimittajaksi voi kouluttautua esimerkiksi ammattikorkeakouluissa muotoilun koulutusohjelmassa sisustuspainotteisella linjalla tekstiilisuunnittelussa. Koulutus on nelivuotinen.

SISUSTUSASSISTENTTI

Sisustusassistentti toimii avustavissa sisustusalan tehtävissä. Hän esimerkiksi avustaa mittauksissa ja dokumentaatioissa sekä piirtää puhtaaksi pohjakuvia. Sisustusassistentilla tulisi olla yleiskuva sisustusalan ja perustiedot ja -valmiudet toimia

Sisustusassistentin työkaluja

Sisustussuunnittelijan suunnitelmia

avustajana. Assistentti tietää sisustussuunnittelun perusteet ja sisustamisen kulttuurin sekä osaa mitoittaa ja piirtää niin käsin kuin tietokoneavusteisesti.

Jotkut ammattikorkeakoulut järjestävät vaihtelevasti sisustusassistentin koulutuksia maksullisina täydennyskoulutuksina. Koulutus järjestetään kursimuotoisena monimuoto-opiskeluna ja se kestää lähes vuoden.

SISUSTUSSUUNNITTELIJA

Sisustussuunnittelijan työtehtäviin kuuluu suunnitella toimivia, kestäviä ja kauniita tiloja asiakkaan tarpeet ja toiveet huomioon ottaen. Sisustussuunnittelija voi suunnitella muun muassa koteja, julkisia tiloja ja esteettömiä tiloja. Sisustussuunnittelija keskittyy suunnittelussa tilojen käyttötarkoitukseen, toiminnallisuuteen, pintamateriaaleihin, kalustukseen ja valaistukseen.

Sisustussuunnittelijat voivat työskennellä muun muassa sisustusalan myymälöissä, suunnittelu-toimistoissa tai yrittäjinä. Asianmukaisen koulutuk-

sen saaneet suunnittelijat voivat hakea nimikkeensä perään SI-lyhennettä Sisustussuunnittelijat SI ry:ltä.

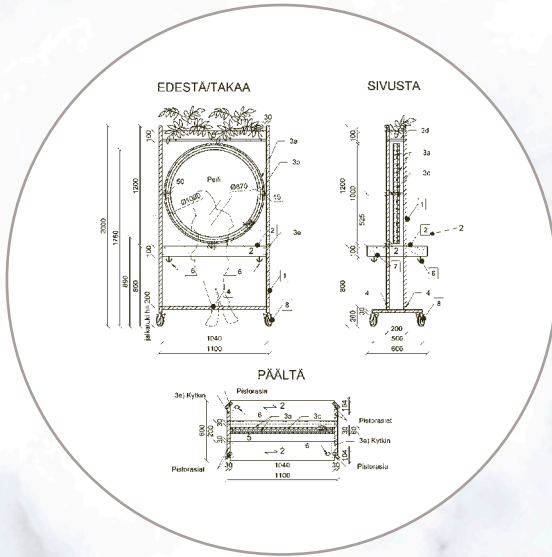
Sisustussuunnittelijaksi voi kouluttautua toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa käsi- ja taide-teollisuusalan perustutkinnossa, ympäristön suunnittelun ja rakentamisen koulutusohjelmassa. Tutkintonimikkeenä on sisustusalan artesaani.

MUOTOILIJA

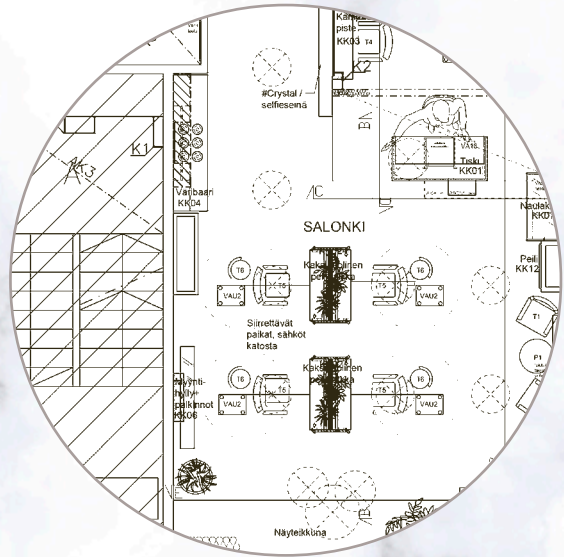
Sisustus- ja tekstiilimuotoilijan tärkeimpiä elementtejä ovat tekstiilit, jotka toimivat esimerkiksi kotien käyttötekstiileinä, julkisten tilojen taiteena ja akustisina pintoina sekä innovatiivisena osana rakennettua ympäristöä. Sisustus- ja tekstiilimuotoilija on vaikuttamassa tilojen esteettisyyteen, elämyksellisyyteen, moniaistisuuteen ja viihtyisyyteen. Sisustusarkkitehti ja kalustemuotoilija keskittyvät suunnittelemaan erilaisia tila- ja kalustekonsepteja ja ratkaisuja.

Lue lisää: *Sisustusarkkitehti*.

Ammattikorkeakoulujen muotoilun koulutuslinjalla voi opiskella sisustusarkkitehtuuria ja kalustemu-

Muotoilijan kalustepiirustuksia

Sisustusarkkitehdin piirtämä pohjapiirustus kampaamosta

toilua tai tekstiilimuotoilua. Tutkintonimike on muotoilija (AMK). Myös jotkut yliopistot järjestävät sisustus- ja tekstiilimuotoilun koulutuksia. Myös Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa voi opiskella sisustusarkkitehtuuria ja kalustemuotoilua, mutta tutkintonimike on sisustusarkkitehti (ks. Sisustusarkkitehti).

SISUSTUSARKKITEHTI

Sisustusarkkitehti toimii myös kalustesuunnittelijana. Sisustusarkkitehti suunnittelee erilaisia tila- ja kalustekonsepteja ja ratkaisuja. Tavoitteena on luoda toimeksiantajan ja käyttäjän tarpeisiin sopivia ja viihtyisiä toimintaympäristöjä. Suunnittelun kohteena voivat olla yksityiset kodit, julkiset tilat ja vapaa-ajan kohteet sekä niiden toiminnot, sisustus, valaistus, kalusteet ja huonekalut.

Sisustus- ja kalustesuunnittelulla pyritään parantamaan ympäristön hyvää laatua ja säilyttämään sen kulttuurisia arvoja. Suunnittelussa on huomioitava paitsi ihmisten hyvinvointia edistävät näkökohdat, myös taiteellisuus, ekologisuus ja taloudellisuus.

Sisustusarkkitehdit työskentelevät muun muassa arkkitehti- ja sisustusarkkitehtitoimistoissa, huonekalu-, muotoilu- ja sisustusalan yrityksissä sekä itsenäisinä yrittäjinä. Sisustusarkkitehdit voivat toimia myös konsultoivina asiantuntijoina tai yritysten projektinhallintatehtävissä.

Sisustusarkkitehdit, jotka ovat suorittaneet taiteen maisterin loppututkinnon (MA) tai muotoilijan ammattikorkeakoulututkinnon (AMK), voivat hakea jäsenyyttä ammatillisesta järjestöstä SIO:sta, joka on Omamon jäsenjärjestö. Ammattitaitoisen sisustusarkkitehdin tunnistaa SIO-lyhenteestä ammattinimikkeen perässä.

Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa voi opiskella sisustusarkkitehtuuria ja huonekalusuunnittelua. Alempi korkeakoulututkinto on taiteen kandidaatti. Tila- ja kalustesuunnittelussa ylempi korkeakoulututkinto on taiteen maisteri. Lahden ja Kouvolan ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutissa voi opiskella sisustusarkkitehtuuria ja kalustemuotoilua. Tutkintonimike on muotoilija (AMK).

ASIAKASLÄHTÖINEN SUUNNITTELU

Hyvän ammattimaisen sisustussuunnittelun tunnistaa siitä, että se on tehty ja toteutettu asiakaslähtöisesti. Asiakaslähtöinen sisustus suunnittelu ei ole sellaista kuin TV-kanavien sisustusohjelmissa. Niissä sisustussuunnittelun lopputulos esitellään asiakkaalle usein niin, että asiakas kuljetetaan hänelle suunniteltuun tilaan silmät suljettuina. Suunnitelma tuodaan katsojille ilmi ikään kuin se olisi suunniteltu asiakkaalle yllätyksenä eikä asiakkaan olisi lainkaan tarvinnut osallistua suunnittelu-prosessiin. Todellisuudessa suunnittelutyö on jotain aivan muuta.

Todellisuudessa parempaan lopputulokseen johtaa asiakaslähtöisyys ja siitä seuraava asiakastyytyväisyys. Työ toteutetaan asiakkaan tarpeet ja vaatimukset huomioiden. Asiakaslähtöisen suunnittelun tunnusmerkit ovat vuorovaikutus, vaatimusten ja tilan huomioiminen, asetetun budjetin pitäminen, aikatauluissa pysyminen ja tavoitteellisen suunnittelun hallinta.

Asiakaslähtöinen suunnittelu tukee asiakkaan osallistumista suunnittelutyöhön. Asiakkaan tarpeiden ymmärtäminen ja niiden toteuttaminen edellyttävät avointa keskustelua. Luottamus, ymmärtäminen, informaation kulku ja asiakkaan vaikutusmahdollisuudet auttavat saavuttamaan onnistuneen lopputuloksen. Yhdessä pystytään tekemään kompromisseja, jos se on tarpeen.

Usein isoissa suunnittelutyökohteissa ei voida välttyä pieniltä vastoinkäymisiltä tai yllätyksiltä. Asiakaslähtöisessä suunnittelussa ongelmien ratkaisu onnistuu sitä paremmin, mitä luottavaisempaa ja avoimempaa yhteistyö on.

Yhteistyö- ja asiakaspalvelutaidot ovat hintaakin tärkeämpi kilpailuvaltti. Sisustussuunnittelija saa tyytyväisestä asiakkaasta pitkäaikaisen asiakassuhteen sekä mainontaa asiakkaansa puskaradion kautta. Asiakkaalle koti on hyvin henkilökohtainen, eikä ole yhdentekevää, kuka palkataan toteuttamaan sisustusunelmia.

Tunnusmerkit

Asiakaslähtöisen suunnittelun tunnusmerkit ovat vuorovaikutus, vaatimusten ja tilan huomioiminen, asetetun budjetin pitäminen, aikatauluissa pysyminen ja tavoitteellisen suunnittelun hallinta.

Kaiken tavoitteena on tyytyväinen asiakas ja toimiva, kaunis, asiakkaan näköinen tila.

02 Toimeksianto

Ammattimaiseen sisustussuunnitteluun kuuluu monta asiaa, jotka pitää tietää, tunnistaa ja oppia ymmärtämään, ennen kuin pääsee aloittamaan varsinaista suunnittelutyötä. Tila, johon sisustus-suunnitelma tehdään, pitää analysoida tarkkaan. Asiakkaan toiveet ja tarpeet pitää kartoittaa. Tilan ja suunnitelman vaatimukset, mahdollisuudet ja toiminnallisuudet pitää ymmärtää, jotta tilasta saadaan viihtyisä, toimiva ja harmoninen kokonaisuus.

TUNNE ASIAKKAASI

Oli sitten kyseessä sisustusalan ammattilainen tai oman kodin suunnittelija, edessä on monta haastetta. Oman kodin suunnittelijalla saattaa olla jo näkemys, miltä unelmakoti näyttää. Parhaimpaan lopputulokseen pääsee, kun antaa aikaa ja analysoi tarkkaan, mitä todella halutaan. Jos ei suunnitella vain itselle, on tärkeää huomioida myös muiden toiveet ja tarpeet. Jokaisella on oikeus olla onnellinen ja viihtyä kodissaan. Kodin suunnittelija saa moninkertaisen palkkion, kun kaikki viihtyvät suunnittelussa tilassa.

Sisustussuunnittelijalle haastavinta on päästä asiakkaan toiveiden sisälle. Pitää ymmärtää, miten asiakkaat elävät, mistä he tykkäävät ja mitä he inhoavat, mistä he hullaantuvat ja mitä he toivovat kodiltaan. Hyvä asiakkaanlukutaito on tärkeimpiä ammattilaisen ominaisuuksia.

Miten opitaan tuntemaan asiakas? On monenlaisia tapoja selvittää asiakkaan tarpeet ja toiveet. Kyseleminen, kuunteleminen, rivien välistä lukeminen ja elekielen tulkitseminen antavat paljon vastauksia. Myös kuvakollaasit, lehdet tai muut visuaaliset elementit auttavat ymmärtämään, mitä asiakas todella tarkoittaa.

Joskus kuva on jopa parempi kuin sana, koska esimerkiksi tietty tyyliin liittyvä sana voi tarkoittaa asiakkaalle ja suunnittelijalle eri asiaa. Kuvien kautta on hyvä tarkistaa, että molemmat ymmärtävät toisiaan.

Asiakaskartoituksella selvitetään työn laajuus, tarpeet ja toiveet. Sisustussuunnittelijalla on pitkä lista kysymyksiä. Kysymyksillä ei ole tarkoitus udella ja kiusata asiakasta, vaan selvittää tarvittavat asiat. Suunnittelijalla voi olla apunaan kyselylomake tai hän voi tehdä kartoitusta omaan muistioonsa. Mitä suurempi suunnittelun kokonaisuus on, sitä enemmän on kysymyksiä ja kartoitus vie enemmän aikaa. Eri tiloihin liittyen ja eri-ikäisille asiakkaille on omanlaisiaan kysymyksiä. Mitä tarkemmin asiakkaan tarpeet saadaan kartoitettua, sitä paremmin projekti etenee.

Lisäksi asiakkaan kanssa käydään tarvittavat piirustukset läpi ja laaditaan luettelo suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä. On tärkeää dokumentoida kartoitus. Suunnittelun edetessä se on hyvä tarkistuslista. Sisustusalan ammattilaisella voi olla monia suunnitteluprojekteja samaan aikaan, jolloin voi olla mahdotonta muistaa yksityiskohtia asiakkaan toiveista.

Esimerkkejä kyselylomakkeen sisällöstä

Nimi? Tila? Tilan m²? Asuntotyyppi ja rakennusvuosi? Mihin ja millaista muutosta kaivataan? Säilytetäänkö olemassa olevat kiinteät rakenteet? Mitä tilassa/tiloissa tehdään? Mitä tilassa/tiloissa toivotaan voitavan tehdä? Nykyiset tilan plussat ja miinukset? Ovato kaikki tilat jatkuvassa käytössä, jos ei niin milloin? Käykö ystäviä ja sukulaisia kylässä? Käykö yövieraita? Onko kyseessä edustuskäyttö? Halutaanko tilasta rento vai ylellinen? Tilan vaatimukset ja toiveet tärkeysjärjestyksessä? Mitä olemassa olevia kalusteita ja varusteita halutaan säilyttää? Mitä uusia hankintoja tehdään? Onko tilassa tarpeeksi luonnonvaloa, entä keinovaloa? Valaistus? Akustiikka? Mitkä ovat ilmansuunnat? Ikkunoiden määrät ja sijoitukset? Mitä ikkunoista näkyy, halutaanko luonto olevan osa sisustusta tai hyödyntää sitä? Harrastukset? Kiinnostuksen kohteet? Keräily? Kuinka paljon ja mitä elektroniikkaa käytetään? Lempi- ja inhokkivärit? Unelmien tila? Hirveä tila? Säilytystilan tarve? Siivottavuus ja huolto? Lemmikit? Tyylit? Miten eri huoneet halutaan sijoittaa? Mikä on ruuanlaiton tilanne? Paljonko ja mitä tilaa tarvitaan keittiössä välineille? Mitä keittölaitteita? Onko ruokailutila rentoa vai muodollista käyttöä varten? Riittääkö suihku vai halutaanko kylpyamme? Onko vaatteille ja tekstiileille tulossa vaatekomero, vaatehuone, pukeutumishuone vai mikä on säilytystilan tarve? Allergiat tai sairaudet, jotka voivat vaikuttaa sisustukseen? Remontin toteuttaja? Aikataulu? Budjetti?

Lapset

Harrastukset? Musiikki/fanitus? Keräily? Lempiasiat? Tv-ohjelmat? Lempileikit? Askartelu? Lempi- ja inhokkivärit? Mitä tekee huoneessaan? Missä leluja pidetään? Käykö kavereita yökylässä? Nykyisen huoneen tyysin/ kivoin juttu? Unelmahuone? Hirvityshuone?

Moodboard

Suunnittelijan on hyvä koota itselleen moodboard eli mielikuvakartta tai tunnelmataulu omista toiveista. Tyyli-aikutteita voi kerätä matkoilta, ravintoloista, hotelleista, muodista, historiasta, luonnosta, idoleista, lehdistä, kirjoista ja niin edelleen. Innostavia kuvia löytyy internetin erilaisista kuvapalveluista, joihin voi myös kerätä omaa moodboard-kansiota. Kannattaa koota miellyttäviä kangastilkkuja, maalinäytteitä, postikortteja, valokuvia, kalustekuvia ja kaikkia mahdollisia materiaalinäytteitä, joita haluaa sisustuksessa toteuttaa.

Moodboardin ja näytteiden avulla alkaa nähdä ja hahmottaa mielessään tulevaa kokonaisuutta. Moodboardin ja materiaalien keräily vaativat tutkimustyötä. Kannattaa antaa aikaa mielikuvakartan teolle ja tehdä se mahdollisemman selkeäksi. Sitä voi pitää suunnitelman käsikirjoituksena.

Kerätystä ja yhteen kootusta materiaalista on hyötyä, koska se muistuttaa alkuperäisistä ajatuksista. Jossain vaiheessa voi alkaa tuntua siltä, että eksyy valtavaan materiaalien tarjontaan, ja silloin alkuperäisestä käsikirjoituksesta on hyötyä.

OPI TEKEMÄÄN SISUSTUSSUUNNITELMA AMMATTILAISTEN TAVOIN

Haluaisitko muokata kodistasi kauniin ja tunnelmallisen, joka olisi sinun näköisesi? Toteuta haaveesi ja luo viihtyisä ja toimiva koti tämän kirjan avulla.

Sisustussuunnittelun käsikirjassa opastetaan rakentamaan harmoninen, toimiva tila, missä tyyli ja asukkaiden tarpeet on huomioitu. Teos opastaa piirtämisen taidon oikeassa mittakaavassa, jolloin sisustuksen hahmottaminen ja kalusteiden asettelu onnistuu helposti. Kirjan selkeät opit, vaiheet ja aiheet antavat tukea niin aloittavalle sisustajalle kuin jo pitkään toimineelle suunnittelun konkarille. Tästä kirjasta löytyy uusia näkökulmia niin kodin, vapaa-ajan asunnon kuin pienempien julkitilojen tilasuunnitteluun.

Katja Lahti ja Minna Sukuvaara ovat sisustusarkkitehtejä, jotka ovat toimineet alalla yrittäjinä pitkään. He kertovat mitä sisustussuunnittelu oikeasti on ja miten luodaan onnistunut sisustus.

9 789523 824003

DOCENDO

KL 68.4

ISBN 978-952-382-400-3

